СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 41. — Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 17. лютого, 1923.

VOL. XXXI. — No. 41. — Jersey City, N. J., Saturday, February 17, 1923. — THREE CENTS

ЗБІРКА НА ФОНД

Негайної Допомоги Рідному Краєви продовжена до дня 28-ого лютого с. р., для доповнення означеної суми 30,000 долярів.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ: — ДОПИЛЬНУЙТЕ ВПОРУ, АБИ КОЖДА ГРОМАДА СПОВНИЛА СВІЙ НАРОДНІЙ ОБОВЯЗОК! ДЛЯ ДОВЕРШЕННЯ ФОНДУ ТРЕБА; ЩОБИ КОЖДА ГРОМАДА ЗЛОЖИЛА ТРЕТЮ ЧАСТИНУ ТОЇ СУМИ, ЯКУ ЗЛОЖИЛА НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ, ТОЖ ДОЛОЖІТЬ ТРУДУ І ЖЕРТВ ЩОБИ СПОВНЕННЄМ СЬОГО ОБОВЯЗКУ ДЛЯ РІДНОГО КРАЮ АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ОСЯГНУЛИ ЗНОВА ПОВНИЙ УСПІХ!

БОРОТЬБА ЗА ІМІГРАЦІЙНИЙ ЗАКОН В КОНГРЕСІ

ВАШІНГТОН, 15. лютогоц — Іміграційний комітет палати послів постановив нині відіслати з прихильною опінією проект закона про дальше обмеження іміграції до Злучених Держав.

На основі сього проекту, число нових імігрантів в рік мало би бути знижене до 2 процентів імігрантів, що були в Злучених Державах в 1890. році; кромі сього кождий зі 40 країв Европи мавби право вислати ще по 400 імігрантів на рік, а кождий імігрант, що вже був в Америці два роки та вибрав що найменче перші горожанські папери, мавби право спровадити свою найблизшу чурідню. Понад се новий проект зовсім забороняє іміграцію азійських народів.

За сим проектом заявидася більшість іміграційного комітету палати послів. Проти нього заявилася менчість комітету, зложена з нюйорського конгресмена Сігеля, месечутського конгресмена Маловней та илинойського конгресмена Сабата. В своїй заяві менчости сі конгресмени підносять, що новий іміграційний проект кривдить імігрантів з тих країв, котрі в році 1890. не висилали ще до Америки богато імігрантів. Такими краями є всі держави, положені в полудневій, середній та східній Европі. Вони підносять також, що такий закон замкнув би наплив нефахових робітників.

Вигляди нового закона в палаті послів конгресу дуже добрі, однак, як заявляють провідники сенату, проект має дуже мало надії на ухвалення в сенаті.

ПЕРША ПОБІДА НЮЙОРСЬКИХ КРАВЕЦЬКИХ СТРАЙКАРІВ

НЮ ЙОРК, 15. лютого. — Нюйорські кравці жіночої одежі, що минувшого тижня вийшли на страйк, віднесли вчора свою першу рішаючу побіду, коли великі купці-посередники („джабери") згодилися з юнією не давати ніякої роботи кравецьким підприємствам, які наймають скебів.

Юнійні провідники сподіються, що в той спосіб вони скоро примусять фабрикантів згодитися на поставлені юніями умови.

КРАВЕЦЬКІ КОНТРАКТОРИ НЕ ХОЧУТЬ УСТУПАТИ СТРАЙКАРАМ МИМО ДОМАГАНЬ ДЖАБЕРІВ

НЮ ЙОРК, 15. лютого. — Великі джабери (посередники, які купують гуртом товари, а відтак перепродують їх подробичним купцям) зробили кравецьким контракторам ще одну пропозицію щодо полагоди непорозуміння межи ними а їх страйкуючими робітниками, але контрактори пропозиції не приняли і нові переговори знова розбилися.

ЗАСУД 4 СТРАЙКАРІВ

НЮ ЙОРК, 15. лютого. — Нюйорський міський судя засудив на 5 днів вязниці 4 кравецьких страйкарів за те, що вони задержали візницю одної пральні та казали йому вертати з автом до гаражу, бо він везе вироблене скебами одіння.

ГОРЯЧА ДЕБАТА В КОНГРЕСІ НАД РУРЩИНОЮ

ВАШІНГТОН, 15. лютого. — Минесотський конґресмен републиканець Кнутсон викликав в конґресі бурливу дебату над окупацією округа Рур. В своїй довшій промові Кнутсон обороняв Німеччину за острими словами критикував Францію, чим сейчас викликав проти себе протести зі сторони тих конґресменів, що служили в війні проти Німеччини.

Конґресмен Кнутсон вказував, які тяжкі економічні наслідки для Злучених Держав потягає за собою замішанне в Европі, якого головною причиною є французька імперіялістична політи. Він остро критикував політи Злучених Держав, домагаючися як найскоршого вмішання в справи Европи.

Конґресмен Батлер, відповідаючи Кнутсонови, заявив лишень кількома словами, що він не годиться з поглядами передбесідника, та що він симпатизує з Францією та сподіється, що вона стягне свої претенсії з Німеччини своєю окупацією Рурщини. Нортдакотський конґресмен Будвинкел жалував, що Кнутсон виголосив свою промову в конґресі. Він протестував проти промови, аби Берґдол та другі тезертири не думали, що американський конґрес за ними. Далі він перечисляв німецькі злочини у війні.

НОВІ КЛОПОТИ ГАРДИНГА З КОРАБЕЛЬНИМ ЗАКОНОПРОЕКТОМ

ВАШІНГТОН, 15. лютого. — Проект закона про субсидію (підмогу) для корабельних підприємств опинився в такім положенню, що навіть президент Гардинґ, який дуже заінтересований в його ухваленню, грозить конґресови заветованнєм його ухвали, якщо в законі буде постанова, що підмога для кораблів має бути ухвалювана кождого року осібно.

ЧОТИРИ КОРАБЛІ ПОГИНУЛИ СЕРЕД БУРІ

СІЄТЕЛ, Вашінґтон, 15. лютого. — Серед страшної бурі на північній части Тихого Океану погинуло чотири кораблі.

На щасте другі кораблі вратували всю залогу розбитих кораблів так, що нещастя обійшлися без втрати одного людського життя. Один з кораблів підчас бурі займився та згорів.

УКРАЇНСЬКИЙ ГРЕЦЬКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ЗІЗД В КАНАДІ

В днях 28. с. м., 1. і 2. марта с. р. відбудеться у Виннипегу, Манітоба, Канада, український грецько-католицький зізд.

На зїзді буде богато рефератів про ріжні питання Українців католиків в Канаді.

Запрошено на зїзд також представника Галицького Українського Уряду, д-ра Осипа Назарука.

ПОШИРЕННІСТЬ СОВІТСЬКИХ ГАЗЕТ

„Правда" подає такі відомости про поширення совітських ґазет: в жовтні минулого року поширення всіх ґазет (330) на теріторії всіх совітських републик складало один міліон примірників щоденно; 88 відсотків цієї кількости припадає на обовязкому передплату і лише 20 проц. на добровільну.

„Правда" з приводу цих даних меляхолійно заявляє: треба було би зобовязати читати наші ґазети хоч би членів партії.

ШЕВЧЕНКА ЛЯХИ СКОНФІСКУЮТЬ

Львівська прокуратура переростає своєю ревністю мабуть усі „малопольскі" прокуратури, з яких мабуть жадна не поважилаби ся на конфіскату слів Шевченка. Львівська прокуратура натомість сконфіскувала в останньому числі „Свободи"... кінець Шевченкового „Заповіту", який, до речі кажучи, читався і співався прилюдно навіть на територїї старої царської Росії.

РАКОВСЬКИЙ ПРО РУМУНСЬКО-СОВІТСЬКІ ВІДНОСИНИ

Раковський в розмові з кореспондентом румунської ґазети „Адеверуль" заявив, що совітський уряд не думає про нові війни; він не один раз пропонував Румунії розпочати переговори. Раковський рішучо заперечив чуткам про перегрупування совітських військ і заявив, що совітський уряд по власній ініціятиві ліквідував аґітаційну організацію „Закордота".

З ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ

Перше у цій сесії засідання сойму відбулося 16. м. м. Соймови предложено ряд внесень і законопроєктів, які він відіслав до відповідних комісій. Реґуляминова комісія предложила соймови внесення, щоб українського посла з Волині Луцкевича, проти якого ведеться судове слідство, увільнено від одвічальности. Відтак посол Гдик арґументував наглість внесення в справі зросту дорожнечі. Внесення домагається, щоб уряд 1) замкнув кордони для вивозу продуктів першої потреби, а виновників зломання цього заказу ставив під наглий суд; 2) ставив під наглий суд виновників харчової лихви та спекулянтів, які магазинують товари; 3) давав нагороди особам, котрі відкриють тайні склади; 4) піддержав кооперативний рух кредитом та улекшуванням позичок; 5) предкладав соймови звіт кождого місяця про акцію проти дорожнечі. Наглість внесення принято й відіслано до комісії для боротьби з дорожнечею.

Засідання оживилося, а навіть стало бурхливе, коли пос. Смяровскі в імени Визволеня арґументував внесення, щоб у соймовій салі вмуровано пропамятну таблицю в честь през. Нарутовіча, а кошти покрито зі соймових видатків. Внесенню спротивилася вся правиця. Коли-ж його всетаки принято, правиця поставила кілька поправок як ось, щоб таблицю вмуровано в Захенті Штук, або в Бельведері та, щоб кошти покрили самі посли зі своїх дієт. Поправки правиці відкинено 203 голосами проти 129 голосів. Загальну увагу звернув підчас голосування факт, що посли Вітос, Кернік і Осецкі з людовців та деякі посли з НПР. голосували разом із правицею, хоч увесь клюб людовців голосував проти неї. Викликало це оплески на правиці й голоси обурення на лівиці. На цьому вичерпано денний порядок. В звязку з поведенням Вітоса говорять про можливість змін у президії клюбу людовців.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИ- ХАТІ ПОВИННА НАХОДИ- ДА".

В СПРАВІ ЗАБОРОНИ НАУКИ ЧУЖИХ МОВ

„Іl Нуово Паесе" з дня 5. січня с. р. звіщає: Дипломатична Місія Української Західної Републики (Галичина) звернулася до Президента Тов. „Данте Аліґгієрі" зі слідуючим зазиком: „В маю 1920 р. Українці міста Львова порішили оснувати „Товариство для науки чужих мов", передусім італійської, французької й англійскої. Зроблено звичайну просьбу; а що до приписаного часу не наспіла ніяка заборона зі сторони поліції, покликано професорів і зорганізовано курси. Нечайно 2-го вересня того самого року дирекція поліції сповістила організаторів, що курси мусять бути закриті, тому що. Товариство загрожує публичному спокоєви. Проти цеї абсурдної децизії: організатори віднеслися до львівського воєвідства, але до сьогодні сей рекурс не має ніякого висліду.

Східна Галичина остає під зверхністю великих держав, а італійський уряд має право інтервенювати, щоби перешкодити, аби санжерменський договір не був Поляками нарушуваний. Тому позволю собі звернутися до Товариства „Данте Аліґгері" і просити його інтервенції в італійського уряду, щоби шановано і признано Українцям право могти з повною свободою навчатися мови великих західних націй, а передусім мови, тим самим і культури, цеї Італії, котру любимо як учительку права і свободи.

Користаючи з нагоди осмілююся предложити Вашій Достойности бажання львівських Українців віддати під патронат Т-ва „ДантеАліґгері" курси італійської мови і культури, які матимуть місце в „Т-ві для науки чужих мов" на випадок, колиб інтервенція, якої просимо, увінчалася добрим висліпдом, про що й не сумніваємося".

ФІНАНСОВЕ СТАНОВИЩЕ ПОЛЬЩІ

Фінансове становище в Польщі характеризується даними про скількість паперових гроший в обігу й зростом задовження скарбу, які згруповано по місяцях 1922 р. в слідуючій таблиці:

	кількість папер. грош. міліярд. м.	зріст задовження в міліярдах
січень	229,3	6,3
лютий	239,6	3,3
марець	247,2	1,5
квітень	250,6	2,7
май	260,5	3,0
червень	276,0	18,0
липень	300,1	25,0
серпень	335,4	25,0
вересень	383,8	57,5
жовтень	463,7	111,0
листопад	578,9	66,0
грудень	661,0	—

ВЖИВАЮТЬ ГОРІВКИ ДЛЯ ОПАЛЮВАННЯ АВТОМОБІЛІВ

СИНСИНАТІ, Огайо, 15. лютого. — Прогибіційні урядники в стейті Огайо впали на думку вживати сконфіскованну горівку для опалювання своїх автомобілів. В той спосіб вони ощаджують великі суми гроший для уряду, котрий і так терпить на недостачу фондів.

ТЕРОР ФАШИСТІВ В ФІЮМІ

ВІДЕНЬ, 15. лютого. — Італійські фашисти мали взятися за новий спосіб терору проти неіталійського населення міста Фіюми. Вони нападають на приватні мешкання та кажуть людям кричати: „Най живе Італія". Кождому, хто не хоче її слухати, виривають кілька здорових зубів.

ФРАНЦІЯ ЗИЧИТЬ МІЛІОНИ ФРАНКІВ ПОЛЬЩІ

ПАРИЖ, 15. лютого. — Палата послів французького парляменту приняла нині внесок уряду визначити Польщі згідно з договором з 1921. року позичку в сумі 400 міліонів франків.

Французький уряд зовсім не вкривав, що позичка має йти головно на военні цілі, самоперше на сплату військових зоружень, які Польща замовила в Франції. Імовірно, майже вся сума позички буде зужита у Франції так, що до Польщі відійде лишень дуже мала частина позиченої суми. Позичка Польщі називається офіціяльною позичкою „на поправу фінансового положення Польщі та її економічної ситуації так, щоби вона могла заняти в европейськім концерті держав та могла грати ролю, до якої вона надається своїм географічним положенням та історією".

ГРОШІ ПІДУТЬ НА НОВІ АВАНТУРИ ПОЛЬЩІ.

Ухвалення кредиту Польщі попередила довша дебата, підчас котрої прихильники уряду підносили, що Польща потребує гроший на організацію армії, яка має захоронити перед можливим нападом зі сходу, а яка може бути також ужита як средство насильства над Німеччиною на заході. Проти внесення промовляли соціялісти та комуністи. Соціялістичний провідник Муте обстоював при тім, що край, який не може самий платити своїх довгів, не повинен нікому зичити гроший другим. Инчий соціяліст підносив, що позичка піде не на піддержанне мирних зносин межи европейськими державами, але на военні зорушення, які ще більше розведуть держави та заведуть ще більше замішанне серед них. Він вказував на те, що всі гроші, позичені Польщі будуть зужиті на цілі напастий на другі держави та народи. Комуністичні представники вказували ца звязь межи Рурщиною та позичкою для Польщі.

Відповідаючи на закиди, французький премієр Пуанкаре заявив, що Франція хоче скріпити Польщу в її політиці супроти Німеччини в Шлеску так само, як вона хоче скріпити себе в своїй політиці в Рурщині. Зрештою, премієр виразно признав, що він не думає вияснити вповні цілої справи.

При голосованню заявилося 515 послів за, проти 68.

ПОЛЬЩА ЗАБИРАЄ КРАЙ ВІД ЛИТВИ

ВИЛЬНА, 15. лютого. — Польський уряд вислав свою армію до невтральної полоси межи Литвою та Польщею, щоби загорнути визначений Польщі Лігою Народів округ.

Підчас окупації прийшло до перепалок межи польськими жовнірами та Литовцями, в котрих ранено одного офіцира та двох жовнірів. Литовські пограничні сторожі висадили в воздух міст коло Войтово та знищили зелізничу колію коло Орак.

НАПРУЖЕННЄ ТА ЗАМІШАННЄ В РУР ЗРОСТАЄ

ДІСЕЛЬДОРФ, 15. лютого. — Як потверджують вістки з цілої окупованої Францією околиці, замішанне та напружение в цілій Рурщині зростає кождої доби.

Кождого дня збільшується число сутичок межи німецьким населеннєм та французькими військами, ростуть страйки та локавти, саботаж (нищенне) в телефонічній та телеграфічній службі, число арештів та судів.

В місті Ессені французькі окупаційні урядники заняли міську раду та закрили один з найбільших театрів міста за кару, що в ньому відбулася велика патріотична протестаційна демонстрація міських робітників.

Напруження серед населення таке велике, що не виключена навіть можливість зоружного повстання.

ФРАНЦУЗИ БОЯТЬСЯ НАВІТЬ ЗРОСТУ ЦІНИ НІМЕЦЬКОЇ МАРКИ

ПАРИЖ, 15. лютого. — Французи дивляться з острахом на зріст курсу німецької марки, котра за послідних 10 днів піднялася в гору більше як до подвійної ціни. Загально приписують появу маніпуляціям німецького державного банку та вважають доказом, що Німеччина має гроші.

На французьку думку, нате намагаються піднести вартість марки, щоби могти закупити вугля за границею, потім, щоби перешкодити Французам та Бельгійцям заняти Рурщину, та наконець, щоби запобігти дальшому зростови дорожнечі в Німеччині та піддержати в той спосіб німецький уряд.

МОСКВА РЕОРГАНІЗУЄ СВОЇ ВОЄННІ ПРОМИСЛИ

МОСКВА, 15. лютого. — Большевицькі комісарі звернули послідними часами свою увагу головно на відбудову промислів, потрібних до ведення війни. Военний комісар Троцький обіздить тепер копальні та фабрики заліза.

ІТАЛІЙСЬКИЙ СЕНАТ ВІДАЙ УХВАЛИТЬ ДОГОВІР ПРО ОБМЕЖЕННЄ ЗОРУЖЕНЬ

РИМ, 15. лютого. — Сенатовий комітет для загряничних справ приняв прихильно заключену свого часу на вашінґтонській конференції умову про обмежение зоружень на воді.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103 of the Act of October 3 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три цента	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і загряницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery Тел. У. Н. Союза: 1338 Montgomery
За оголошення рукописів не відповідає.
З Канади належить аса... [illegible] лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса "SVOBODA" 83 GRAND STREET JERSEY CITY, N. J.

ЛИШЕ 29 ЦЕРКОВ.

Із звіту, який ми одержали з Української Місії у Вашингтоні, довідуємось, що досі лише 29 українських церков в Злучених Державах зарядило збірки на Фонд Негайної Допомоги і прислало їх до Вашингтону.

Українських (галицьких) церков в Злучених Державах є около 120, отже зарядила збірку і прислала її ледви четвертина, чи трохи більше як четвертина всіх українських церков.

А де решта?

Треба сподіватись, що решта зробить се в неділю 18-ого с. м., або найпізнійше в неділю, 25-ого с. м.

У спільній акції Українців з Америки для помочі старому краєви в його боротьбі повинні взяти участь також всі тутешні українські церкви, які повинні давати загалови взір патріотизму так як се роблять айриські церкви в Америці і в Ірляндії.

Наша Місія з Вашингтону повинна при закінченню збірки Фонду оголосити ще раз спис всіх церков, котрі прислали свої збірки на Фонд ,разом з виказом присланих ними жертв, а вже з того спису наші громади і весь загал знати-муть, котрі церкви подали братерську руку старому краєви, а котрі станули на боці і мовчали.

КАЦАПИ СКЛИКУЮТЬ ЛЕМКІВСЬКИЙ ЗЇЗД В НЮ ЙОРКУ.

Дня 22. і 23. с. м. має відбутися в Ню Йорку в домі при 315 Іст 71-ій улиці лемківський зїзд.

На зїзді учасники мають обговорити справи Лемківщини і помочі їй з Америки.

Діло оборони Лемківщини, яка є складовою частиною Східної Галичини, а яка теж находиться тепер під польським наїздом, се важна і пильна справа, та на жаль провід у сій справі в Америці обняли наші кацапи. Фіґурує там редактор кацапської газети „Правди", Віктор Гладик, і якийсь др. Семен Пиж. Вони і другі кацапські лідери стараються справу лемківську представити яко справу кацапську і всіх Лемків яко кацапів. Сей зїзд має також бути переведений яко кацапський зїзд.

Свідомі Лемки не повинні допустити до такого сорому, аби на загал Лемків в Америці і на цілу Лемківщину в старому краю падала пляма кацапства, значить народньої зради.

Колись, як ще була царська Росія, могли кацапи дурити Українців, що вони „Русскіе", себто Москалі, але нині, коли Україна перед цілим світом проголосила свою НАЦІОНАЛЬНУ ОКРЕМІШНІСТЬ ВІД МОСКОВЩИНИ І МОСКОВЩИНА СЕ ПРИЗНАЛА, — є просто кпинами з людського здорового розуму видвигати помершу кацапщину і представляти її за щось дійсного та живого.

Лише темні і несвідомі люди можуть повірити ще в се кацапське туманеннє. Розумні і просвічені люди будуть з того сміятись.

Але гірко сміятись тоді, коли ходить о оборону Лемківщини, сеї найбільше західної української землі, перед ляцькими наїзниками. Тут треба щирої праці.

Длятого свідомі просвічені Лемки Українці повинні тепер взятись до праці. Повинні кинутись до оборони своєї рідної землі та до просвічення збаламучених кацапськими юдами рідних братів і зеднання їх з усіми братами всіх українських земель від Бескида по Кавказ.

На добре діло ніколи не пізно, а крайна пора покінчити і в Америці з кацапською киринею.

ЗАПЕРЕЧЕННЄ ЧУТОК ПРО „УГОДОВІ" ЗАХОДИ З ПОЛЬЩЕЮ.

В старім краю як і тут в Америці розійшлася чутка, начебто др. Володимир Бачинський, Голова Міжпартійної Ради, та Федь Федорців, редактор „Громадського Вістника" у Львові, мали бути свого часу склонними до угодових пертрактацій з Польщею.

Народній Комітет, як найвисше тіло Української Народньої Трудової Партії в Галичині, якої членами є др. В. Бачинський і Ф. Федорців, розглянувши ту справу, одноголосно ствердили, що всякі закиди відносно цего являються безпідставними і неправдивими, а орган Трудової Партії „Громадський Вістник" в статті з дня 21-го січня, 1923, затитулованій „Слово до української суспільности" подає між іншим слідуюче:

„Дотеперішній досвід може наглядно переконати хоч трохи виробленого політичного діяча, що з хвилею розпочаття якихнебудь переговорів на власну руку з історичним противником, опинився би поза рамама національного життя.

„Давним-давно всі наші найвищі політичні установи в краю і Уряд однозгідно вирішили, що тільки Уряд в порозумінню з краєм може вести обовязуючі переговори відносно вирішення долі нашої тіснійшої Вітчини. Це рішенне обовязує і Уряд і край. Політик, хочби як впливовий, чи одна партія, хочби як сильна, виломившись зпід цеї ухвали, доразу перестала би бути якоюнебудь політичною силою. Тому на ризикове угодове підприємство не пійшов у нас ні один політик, який відчуває відповідальність перед своєю суспільностю, і який не хоче опинитись поза рамами своєї суспільности. Відстрашаючий примір: Яцків і Твердохліб, злакомившись на марки, стратили ґрунт під ногами; перестали для української суспільности істнувати яко Українці."

Заява галицького Народнього Комітету і головного його органу „Громадського Вістника" повинна успокоїти український загал в Европі і в Америці, що чутки про заходи для „угоди" Галицької України з Польщею є неправдиві.

Такі чутки, хотяй корінно брехливі і видумані, всетаки могли би перед опінією світа помогти Польщі, яка могла би представляти, що Українці годяться на її окупацію їх краю.

Длятого добре є виводити всякі подібні чутки на світло дня і збивати брехні перед опінією українського народу і цілого світа.

РИСУНКИ КРЕЙДОЮ НА ТЕМНІМ ТЛІ.

ФАЄРВЕРОК НАД БАГНОМ.

Зміст: Про цікаву відозву 12 організацій з 12 американських міст. — Про славного інжініра Татарінова. — Про потрійну рацію мандатора. — Про те, чому ні оден з наших працьовників на народній ниві не виховав свого сина так, аби пішов його слідами. — Про писаний кровю заповіт Івана Франка. — Про затроєні стріли або про те, як убити кожду організацію. — Про свідому й несвідому демагогію, про фаєрверок і про багно. — Про те, чи лучше мати кошти, чи лучше не мати коштів.

I.

Їзджу я по снігом засипаній канадійській прерії, клену ще більше зимні ніж дорогі залізниці — і з тугою очікую почти: може що доручить або з старого краю, або з Америки, від добрих знакомих. Аж тут на однім з моїх постоїв дають мені цілу купу листів. З радістю кидаюся на них і читаю оден по другім. А останний найглибше мене зворушив, хоч у нім був тільки витинок з одної американської газети — розуміється, української. Читаю той витинок раз, читаю другий раз — і очам своїм не вірю.

Щож там таке було? Була відозва, вправді непідписана ніяким іменем, але така, що на неї згодилися наші люде аж у 12 містах Америки, почавши від Ню Йорку! Таку відозву варта уважно перечитати, сказав я собі. І тому перечитав два рази. Зміст її коротко такий:

Складайте датки на Старий Край нашій організації, бо вона посилає туди **з кождого доляра сто центів,** коли инша організація бере часть зложених грошей на кошти організовання збірки.

Що за світлий помисл! Просто ґеніяльний! — подумав я в першій хвилі. На цілім світі тріщать усякі організації під тягаром коштів, навіть державні. Стогне під тими коштами господарна Чехія, валиться під ними неісходима Росія, тріщить навіть могутня Франція. А наші видумали таку організацію, що „цілком нічо не коштує" — і вже перевели її у 12 містах. Ось раз хлопці, як золото! Нарешті ми Українці випередимо всі народи світа і то не в чім будь, тільки в організації! І вже не треба мені буде товчися по ще більше зимних ніж дорогих залізницях, в яких мушу спати в затягненій на вуха шапці — тай тяжко заснути зі студени. Вже не треба буде „спати" в неопалених готелях маленьких місточок при 40 степенів канадійського морозу! Тому я в першій хвилі так утішився, як уже давно не тішився нічим.

Але, як се звичайно буває, по великій радости наступає глибокий смуток. Таке сталося й зі мною. А почалося воно у мене від застанови над тим, що згадана відозва таємничих організацій 12 міст виступає до боротьби проти иншої організації. І робиться **в імя тої цілковитої некоштовности** „своєї організації".

Над сим я глибоко застановився.

II.

І коли я так застановлявся, прийшло мені на думку, що я вже десь колись щось подібне чув або читав. Дійсно. Се було тоді, як Німці з великою радістю оповістили світови, що їх винахідник Цепелін видумав керму до воздушного судна, яке назвали його іменем і вже обчисляли тільки кошти їзди. А на те московські шовіністи, яким німецький винахід не давав спокійно спати, оповістили світови: Наш інжінір Татарінов видумав ще щось лучшого, бо такий зелізний вагон, який сам із себе буде підноситися в воздух і літати, куди схочемо, без ніяких коштів їзди. Летить і кінець. Весь світ здивувався, що Москалі мають такого мудрого інжініра.

Та по короткім часі показалося, що той Татарінов вправді був інжініром, але маняком, який вірив у себе, що відкрив „perpetuum mobile" — таку машину, яка сама зі себе вірно рухається, — але се був сміх тай годі.

Що й у нас появився такий Татарінов на організаційнім полі, се нічо дивного. Що йому повірили якісь наші люде аж у 12. американських містах, се також можна зрозуміти. Але що ті люде дають себе в імя неможливої ідеї Татарінова висновувати до боротьби проти иншої, нашої організації тільки тому, що вона „коштує", — се вже дивне. Бо навіть Татарінов, який був переконаний, що винайшов „цілком некоштовну" машину, не радив нищити инших машин тому, що вони коштовні.

Ще не скінчив я думати про Татарінова, як пригадав я собі, що український нарід має вже історичну практику з такою „цілком некоштовною" організацією. Була се судейська організація мандаторів, яких держали пани, аби судили народ, але не платили їм нічого. Та „цілком некоштовна" організація мандаторів, як відомо, пропала вже давно, а лишилися в культурних суспільностях самі коштовні організації тай — одна **дуже поучаюча** історія про такого некоштовного суддю. Ось вона: Прийшов раз до нього селянин, що попав у спір з сусідом за межу, приніс і поставив „пану сендзьому" добрий подарунок і оповів цілу справу. Мандатор вислухав, подивився на хабара і сказав: — „Ти маєш рацію."

Урадуваний селянин вийшов. А за хвилину прийшов його сусід, який бачив, що противник ішов до двора з дарунком і взяв ще більший дарунок. Пан мандатор вислухав і його, а побачивши, що той приніс ще більший дарунок, сказав без вагання: — „Ти маєш рацію."

Чула се з сусідної кімнати через двері жінка мандатора. І коли селянин забрався, аби ждати на справу, прийшла до чоловіка тай каже:

— „Якже се може бути, що ти одному і другому сказав: Маєш рацію! А деж вони обидва можуть мати рацію?"

На те відповів спокійно некоштовний сендзя: — „І ти маєш рацію! Бо так дійсно не може бути, аби вони обидва мали рацію. Але скажи мені, за що я удержу тебе і дітей?"

Ся історійка показує як не мож краще, яким цікавим — фаєрверком над багном була ціла та „некоштовна" організація судейства в давних часах, яким вона була затроєним жерелом зіпсуття, демагогії (зводження народу) й корупції (перекупства).

А тепер приглянемося **вартости** ґеніяльного пляну нашого українського Татарінова. Бо се важна справа і над нею не можна перейти до порядку — особливо від хвилі, коли організації з 12 міст приняли той ґеніяльний плян за свій і далися ужити до нищення иншої організації.

III.

Кожда організація се машина, яка зуживає певну скількість людських сил. І то чим яка організація більша і лучша, тим вона потребує більше **спеціяльно** вихованих і вишколених сил. Нпр. у великім банку не можна посадити кого будь, аби тим банком кермував або робив у нім рахунки. Бо тоді той банк бувби зруйнований, хочби мав не знати які капітали.

Найскладнійша зі всіх організацій на світі се організація суспільна, в першій мірі державна. Вона доконче потребує до праці людей не лише спеціяльно вишколених, але й цілими поколіннями виховуваних до тої суспільної, державної роботи. І щасливий той нарід, що поколіннями виховав таких працьовників. До таких щасливих народів не належить український нарід. Він щойно зачинає розуміти потребу своєї організації та своєї держави. А до сеї пори він того не розумів, бо був за темний. І не міг думати про виховування таких працьовників. А що не мав організації, отож не міг навіть шматка хліба дати таким працьовникам. Перший, гіркий шматок хліба одержали українські публичні працьовники при редакціях, опісля як урядовці при наших банках, кооперативах, асекураційних товариствах і т. п. Але були наші перші для служби українському народови сяк-так **вишколені** сили. Але се не були ще **виховані** для нас сили. Від 1848. року, коли перший раз виступили на публичне світло посли українського народу, минає вже трете поколінне. Але ми ще не бачили, щоб **сини** наших публичних працьовників ставали в більшій мірі до публичної праці та посвятили їй себе в цілости. Чому? Бо кождий батько, який працював для українського народу, тільки при тім наївся гіркости й так при тім набідувався, що потому тільки про те й думав, аби його син так само не бідував і не пив такої самої гіркої чаші від своїх. Ся гіркість батька переносилася в душу сина і внука й витворювалася атмосфера, якою вони дихали, а яка їм що днини пригадувала: „Тільки не йди на службу до сего народу, якому я служив!" Сю гіркість знаменито представив Ів. Франко, що бачив усе те і так співав про український нарід:

„Одного лиш тобі благаю з неба:
Щоб з горя й голоду не бігли геть від
Твої найкращі сини... [тебе
Щоб їх на глум не брали і на сміх,
Щоб монументом їх не було те ка-
[мінне,
Яким в відплату за плодючее насіння
Ще при життю обкидувано їх!"

Застановіться над сими глибокими, кровю писаними словами Франка! Бо коли не застановитеся над сим заповітом Франка (так як не застановився над ним Татарінов), то ніколи не будемо мати своїх людей справді вихованих для праці між нашим народом і для нашого народу, а з тим ніколи не мати-мемо організованої сили й поваги між иншими народами. Франко каже виразно і правдиво, що у нас горем і голодом, глумом і сміхом відганяють найкращих людей від праці. І хто відганяє? Франко не каже, хто. Бо нема про кого казати: Се роблять усякі безіменні „герої", недоуки, які навіть не знають, коли **треба** підписатися, замасковані паничі, котрі так само щезнуть не знати де, як зявилися не знати на основі чого й відки. Се та рутенська злоба, яка навіть сухого шматка хліба відмовляє публичним працьовникам, аби їх голодом присилувати втечи від праці. У инших народів публичні працьовники з гордістю можуть сказати: „Нас удержує наш нарід і ми можемо з приємністю посвятити йому всі наші сили!" — А у нас — уважають гріхом те, коли народному робітникови дасть народна чи державна організація шматок хліба й — уживають сього як арґументу проти тої організації! І находяться ґазети, які поміщують таку затроєну „арґументацію"!

Таким чином убивають всяку можливість тривалої й здорової організації, а потому дивуються, що у нас не розвивається ніяка організація, що все заснічується і ніяка робота не йде. Розуміється. Не йде і не буде йти. Бо кожда розумна суспільність передовсім кормить своїх працьовників і шанує їх та не допроваджує до того, щоби кождий її редактор, організатор, урядовець народного товариства тільки про те й думав: „Коли я буду міг утечи від тих затроєних стріл наших людей?"

Тільки та організація здорова, яка удержує своїх працьовників. Бо інакше вони не можуть посвятити народній роботі всіх своїх сил і всего свого часу. А в сих часах не можливо опирати великої праці на роботі людей, які живуть з чого иншого, або яких нпр. удержують жінки. Ніякий нарід на світі далеко не зайде з такими „провідниками". Бо робота „прихапцем", при нагоді, не є ніякою роботою, обчисленою на далеку мету й на ширшу міру. Російські революціонери на десятки літ перед захопленням влади в Росії витворили цілу клясу працьовників, яких удержувала їх організація. І з сього, що працьовник одержує шматок хліба від організації, рішучо не вільно робити закиду тій організації. Бо се демагогія найгіршого ґатунку. Заплатіть робітникови за те, що Вам зробить дах над головою, заплатіть прачці за те, що вам випере брудне біле, заплатіть редакторови за те, що вам належно випере голову, заплатіть кождому працьовникови! Бо інакше — не будете його мати. А тоді опанують вас усякі демагоги, які цілком напевно знищать усі організації, розкринять і розриють усе, що збудовано у нас таким тяжким трудом і жертвами народа. Хто говорить інакше, той не має поняття про новочасний народний білянс, той ставляє фальшивий білянс, той спалює й нищить вісь великого воза, на якім іде ціла суспільність — через небезпечну трясавицю. Коли такий демагог знайде послух у суспільности, тоді вона напевно опиниться в багні, над яким скоро погасне демагогічний фаєреверок.

Кожда розсудна людина, прочитавши відозву з фальшивим арґументом про 100 центів на кождого доляра, мусить подумати: „А з чогож ти, сину, оплачуєш організаційні поїздки, з чого оплачуєш почту, хто тебе удержує, коли таке пишеш? Бож ніяка організація для народної праці ніколи й ніде не складається з богачів навіть у богатих народів!"

Сею своєю статею не хочу боронити недостачі ощадности, бо уважаю ощадність за одну з перших умов у життю людини, організації й народу. Але мушу прилюдно виступити проти демагогії. А демагогія буває свідома й несвідома. Остання, хоч так само шкідлива, одначе може бути невинним наслідком недостачі досвіду в публичній праці. По тім, чи і як відповідати-ме наш Татарінов, буде можна пізнати, чи се демагог свідомий, чи се тільки недосвідчений молодик, який думає, що відкрив „perpetuum mobile" без коштів. Коли се свідомий своєї шкідливости демагог, тоді суспільність мусить з ним вести безпощадну боротьбу, аби не дати себе осліпити фаєрверком і завести в банго.

На кінци підчеркую, що не хочу виступати проти некоштовної організації з 12 американських міст, тільки звертаю їм увагу на те, що лучше булоб для неї, якби вона мала якісь кошти.

[Писав я се в часі тяжкої організаційної подорожі по преріях Саскачевану, в січни 1923 р. натрафивши на теплий готель.]

Др. Осип Назарук.

КІЛЬКО ЗЛОЖИЛИ ПООДИНОКІ ОСОБИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Передпослідний спис).

33) З маджестик, Кен., Франк Ватраль 5.00
34) З Мидвил, Н. Дж., збірку з протестаційного віча дня 17-го грудня переслав п. М. Ключка 18.50
35) З Вілінг, В. Ва., переслав збірку п. Олекса Куляга 10.00
Зложили: Іван Гиляк і Розалія Маковська по 5.00.
36) З Гейзелтон, Па., від Комітету „Обеднання" переслав п. О. Шараварко 24.00
37) З Н. Тонованда, Н. Й., Антін Федорович 5.00
38) З Ню Йорк, Н. Й., збірку переслав п. Павло Зятик 30.00
Зложили: Григорий Пиртко 5.00; Михайло Гандзюк 2.00; по 1.00: Антін Шандрівський, Іван Лазорчик, Олекса Наконечний, Антін Стельма, Кирило Верескля, Даниїл Биндас, Терентій Биндас, Павло Зятик, Теофіль Качмар, Антін Звірок, Даниїл Павлик, Дмитро Шумельда, Михайло Стирка, Іван Гаратоник, Леон Фелиняк, Василь Глюд, Ів. Буґера, Филип Малищак, Теод. Маюк, Николай Данилик, Йос. Кальброн, Яків Цомпель, Никита Біщак.
39) З оосфорд, О., збірку з протестаційного віча з дня 17. грудня 1922 р. переслав п. М. Копистинський 35.50
Зложили: Михайло Корнова з Толідо 5.00; дрібними жертвами 30.50.
40) З Шікаго, Ілл., від Мих. Савчина переслав п. В. Цимбалистий 5.00
41) З Керо, Миш., Роман Карпович 5.00
42) З Ріверсайд, Каліф., Д. Барабаш 1.00
43) З Арнолд, Па., збірку переслав п. Гр. Волошинович 96.00
Зложили: Михаїл Мізюк і Теодор Филипів по 10.00; о. Павло Процко, Микола Ущановський, Дмитро Скрабут, Ілія Швець, Андрій Пахольчак, Михаїл Лешковяк, Ілія Блажовський і Стефан Котула по 5.00; по 2.00: Тимко Климашко, Олекса Мілько, Антоній Василик, Антоній Гарачмак, Стеф. Цепенюк, Ілія Подольський, Мілько Новак, Петро Волошинович, Михаїл Ревак, Осип Мадюк, Іван Лобур (перший) і Семен Дмитрів; по 1.00: Василь Калиновський, Василь Кузьмиха (3), Клим Луцевич, Іван Тимочко, Ів. Балабан, Іван Лобур (2), Михаїл Гарачмак, Микола Різник, Ілія Білявський, Олекса Чіжма, Василь Кузьмиха (1), Павло Боднар.
44) З Ґері, Інд., збірку якою занялася 41. Сотня Січової Організації, переслав п. Стефан Лабай 36.75
Зложили: М. Софяк, С. Лабай, С. Кухар по 5.00; А. Гайванович 3.00; по 2.00: І. Гриневич, А. Крушинський, М. Ворохіб; по 1.00: М. Чубатий, І. Провязнік, І. Лаврівський, М. Лаврівська, Г. Лаврівський, Ф. Гриневич, А. Цебак, В. Андрусяк, С. Стечик, С. Габла; по 50 цнт.: Г. Габла, П. Їж, К. Маркевич, Д. Стечик, Ю. Клиса; І. Жук 25 ц.
45) З Горнел, Н. Й., Григорий Бобовник 5.00
46) З Куртис Бей, Мд., збірку з оподаткования переслав п. Йосиф Семенків 12.60
Зложили: Онуфрій Бойко, Автін Дочумінський і Антін Чикита по 1.00; Іван Букат 55 цнт.; по 50 цнт.: Павло Войтович, Еміль Вініцький, Д. Любунець, Антін Корчинський, Стеф. Касій, Михайло Вітоский, Н. Мандровська, Андрій Овсяний, Іван Пацік, Теодор Валега, А. Шандровський, Тома Шандровський, Василь Печерниця; Іван Горняк 30 ц.; М. Крисоватий, Іван Малінський, Іван Белен, Еміль Монастирський, Павло Райца, Іван Ощишка, Евстахій Кондрат, Данило Кравчук, Анд. Будагази.
47) З С. С. Пітсбург, Па., збірку переслав п. Павло Шпікула 20.00
Зложили: Василь Котула 10; Дмитро Микишь і Іван Добрянський по 5.00.
48) З Філядельфії, Па., збірку з мобілізаційного віча з дня 17. грудня переслав п. М. Копик. 56.81
49) З Бутлер, Па., збірку переслав о. Йосиф Ганяк 8.51
Зложили: Ник. Ґрубяк 3.00; Іван аМсяк 2.00; Григорій Філь і Максим Ковтак по 1.00; Андр. Валашановський 50 ц.; дрібні жертви 1.01.
50) З Гемтремк, Миш., від 24 Сотні Січової Орг. переслав п. Іван Заблоцький 10.00
Зложили: Олекса Осадчук і Стефан Поглод по 5.00.
51) З Нюарк, Н.-Дж., збірку з віча, переслав п. І. Бакун 113.00

На ту як і на попередно вже оголошену квоту зложили: В. Свистун і І. Яремчук по 5.00; по 2.00: І. Мущук, А. Дідилівський, М. Яцентий, С. Рудий, Литвинський, П. Писаренко, Др. о. Копачук, о. Ґела, К. Пелешак, С. Каропа, Височанська, Юревич, Полнет, Клибан, Телевяк, Шаран; по 1.00: І. Возняк, М. Кравець, Т. Дворачук, Н. Женчук, Н. Н., Г. Карнаух, Седорович, І. Настюк, М. Шустакевич, Г. Ліхоха, П. Гарасимчук, П. Лобур, Ґ. Біленький, П. Миц, Р. Наконечний, І. Копчук, П. Костор, Колодій, Т. Дмитрів, К. Канарок, І. Тарновський, В. Калушка, А. Білоус, В. Ворохоляк, М. Пасічник, А. Сурма, З. Павлик, Ю. Бурбела, М. Костра, М. Вересюк, Лисик, Шустакевич, Петрашек, Ю. Крук, М. Ґурський, Д. Мазур, І. Манківський, Романків, Д. Солабай, О. Шуськів, А. Рудий, У. Френчишин, Бакуненко, І. Ґураль, Г. Горішний, А. Міклясевич, С. Буньо, Фичишин, П. Промек, Я. Климко, І. Бакун, В. Дерлиця, Лапчак, М. Ґураль, М. Воєвода, Т. Ґима, М. Луфлян, М. Мотуз, С. Дмитрик, П. Бачинський, Г. Козак, М. Павлись, В. Карпинка, П. Ковальчук, Лещишин, Бабич, А. Дидик, Василишин, Гр. Гринак, П. Дорко, В. Тиць, Й. Крук, Р. Стойко, Баркович, Голубович, Ковальчук, Волошин, Верещак, Цилинський, Пасічник, Костів; по 50 цнт.: Д. Макар, Мотуз, Сенчий, П. Слободяк, П. Ґима, Мохналь.

(Дальше буде).

ПОЗІР УКРАЇНЦІ СИРАКЮЗ, ОБОРН І ОКОЛИЦІ!

В четвер, дня 22-го с. м. буде **концерт Українського Національного Хору в Оборн, Н. Й.,** а в неділю, дня 25-ого. с. м. в **Сиракюз, Н. Й.**

Українці обох сих міст і околиці ладяться достойно приняти наших соловіїв знад Дніпра і тому просимо всіх до як найгромаднійшої участи.

Се перша гостина У. Н. Хору під проводом Ол. Кошиця в наших містах, а може і послідня. Длятого ніхто з Українців в сих обох містах та околиці не повинен відмовити собі тої приємности, аби бути раз або два рази (в Оборн і в Сиракюз) на славнім концерті наших перелетних співаків з Києва. Памятайте, що може тільки раз в життю почуєте сей пречудний концерт рідної пісні з рідних долів і степів.

Просимо наших земляків заохотити **братів угорських Русинів і чужинців, як Словаків, Чехів, Білорусинів, Москалів, Литовців, Жидів і других, а також Американців,** щоби прийшли на український концерт і почули українську пісню та пізнали трохи українську культуру.

Подбаймо, аби наші Браття і Сестри з У. Н. Хору запамятали і мило споминали гостину в північному нюйорському стейті.

Комітет Привитання У. Н. Хору.

ДО УКРАЇНЦІВ В БОФАЛО І ОКОЛИЦІ

Отсим повідомляється весь український загал в Бофало і околиці, що Український Національний Хор, помимо всяких неправдивих поголосок, буде в нашім місті 20-го лютого. Концерт відбудеться в Elmwood Music Hall вечером. Тикети на концерт вже продаються і можна набути їх або в Colonial Flower Shop, 230 Delaware Ave. і Chippawa St., або у д. Л. Качор, 879 Clinton St., від години 9. рано до 9. вечером.

37,39,41

ДОПИСІ

СКРЕНТОН, ПА.

Коляда на Рідну Школу.

На тиждень перед Різдвом зійшлися чесні громадяни до церковної галі, щоб угрупуватися на колядників по всіх дільницях сего міста, де мешкають наші люди. Передовсім вибрано парохіяльних колядників із сих груп, відтак виступив д. Іван Тарас і заявив, що він організує колядників на Сиротинець у Філаделфії; жінки сказали, що підуть по коляді на прикрасу церкви; ще були і такі, що сказали, що підуть по коляді на якусь „тайну" допомогу старому краєви; а коли прийшло питанне про Фонд Рідної Школи, то навіть забракло охотників і вже здавалося, що та так важна справа буде погребана. Поставлено справді кандидатів на ріжні дільниці міста, але декотрі з них відразу позрікалися того обовязку, а инші, хоч приняли на себе, але по коляді не пішли. Одинокий охотник д. Симеон Пелех заявив, що він піде по коляді на Рідну Школу на Тейлор. Йому треба завдачити, що Скрентонська громада зложила таку гарну жертву на Рідну Школу.

Д. Симеон Пелех, тутейший учитель, зібрав коло себе членів співацького товариства „Боян" і пішов по коляді там, де приобіцяв. А коли побачив, що кромі него ніхто більше на ту ціль по коляді не ходить, так він і його товариші пішли дальше по других дільницях і о скільки їм час позволив, ходили і заколядували поважну суму. Річ природна, що одна партія не могла обійти цілого міста в пару днях, бо кождий мусів іти до своєї роботи, длятого і поминено много родин, що були би жертвували на сю так важну українську справу. Одначе хто чується поминеним, може ще і тепер виповнити свій обовязок і зложити коляду на Рідну Школу на руки Комітету Обєднання.

Тут подаємо спис жертводавців, які зложили коляду на Рідну Школу.

По 5 дол.: Іван Чупрун, Василь Козій, Дмитро Іванусь, Стах Брудний, Петро Дучак і Стефан Михнич; по 2.50: Томко Іваськів і Луць Когут; по 2.00: о. М. Залітач, Йосиф Семнюк, Павло Слободян, Франко Сисак, Александер Статенчук, Володимир Чумак, Петро Маленицький, Семен Теслюк, Петро Станівський, Іван Шиляник, Петро Галушка, Онуфрій Започний, Іван Кирилюк, Іван Макута, Теодор Сенчук, Максим Глух, Николай Хавтур і Олекса Лопушанський; 1.75 Михайло Крук; по 1.50: Іван Камінський і Дедько Меліш; 1.25 Гаврило Маркович; по 1.00: Олекса Лаврівський, Микита Кузьмин, Павло Ратушний, Кирило Бойчук, Іван Віґена, Григорій Жук, Лука Фесолович, Михайло Лукіян, Стефан Цяпан, Григорій Обаль, Дмитро Бойко, Ілія Рущак, Петро Ґерун, Андрій Молодович, Стефан Бень, Николай Тутай, Яків Тремко, Яків Михайлюк, Антін Гайдук, Олекса Наконечний, Юзя Кузів, Павло Обаль, Михайло Ляхович, Антін Данильчук, Іван Кривокульський, Іван Волошин, Григорій Юнко, Миколай Гінько, Михайло Яцків, Михайло Кручинський, Михайло Гамодих, Катерина Нестор, Александер Мондляк, Павліна Гарматюк, Микола Бойко, Василь Гришко, Яків Гринина, Тимко Назар, Марина Броневич, Теодор Писар, Антін Ґродецький, Текля Бака, Максим Василинюк, Михайло Гайдук, Максим Федорів, Юрко Марчак, Франко Ґеґдан, Николай Галущак, Василь Гамарик, о. Аврелій Петрик, Юрко Мацик, Григорій Демянович, Іван Маркович, Гр. Ришнят, Гриць Сахрий, Іван Процик, Петро Колямбик, Стефан Стакун, Гр. Гуменний, Миколай Мавза, Теодор Бурмило, Іван Бучман, Петро Онукевич, Лесьо Павловський, Войтко Прогорович, Григорій Мрикало, Филько Когут, Карпо Маштук, Вас. Груцеляк, Іван Тарас, Ілько Гришко, Іван Коцо, Іван Назар, Іван Попіль, Николай Белеґай, Павло Маслій, Василь Стельмах, Миколай Пикура, Роман Білан, Михайло Валаський, Іван Мальований, Федор Лялька і Стефан Умриш; по 75 цнт.: Павло Швайка і Дмитро Драган; по 50 цнт.: Антін Геринович, Михайло Грабовський, Ліна Бордун, Дмитро Волянський, Петро Куйбіда, Розалія Пуш, Митро Куйбіда, Михайло Федорко, Сеня Чуманик, Михайло Кость і Петро Пиріг; 30 цнт. Гаратон Чубінський; по 25 цнт.: Павло Крук, Михайло Чечак і Олекса Гайдучак. Разом заколядовано $167.55. Ст. Медвідь приніс на офіс $2.20.

При сій нагоді хочу дещо сказати про товариство „Боян", якого члени ходили по коляді. Сте товариство має на ціли плекати рідну пісню на чужині і давати аматорські представлення. Із малих вкладок придбало воно гарні костюми для театру вартости поверх триста долярів і має дещо гроша в банку. Попри се не забуває товариство за народні жертви і де лиш потреба вимагає — воно перше спішить зі своїм датком. На внесення Петра Дочича, ревного патріота і свідомого Українця, закуплено бонд Галицької Позички за 25.00 і жертвувано на Негайну Поміч 15.00.

По коляді ходили слідуючі члени „Бояна": Симеон Пелех, Мих. Тилявський, Микита Кузьмин, Петро Галушка, Онуфрій Пелех, Карпо Муштук, панни: А. Маритчак, Кат. Демкович, М. Яремкевич, А. Мальована, А. Курятник, А. Мрикало, Г. Мрикало, Соф. Розтоцька і Кат. Бандра.

На сім місци складаю подяку так жертводавцям як і колядникам в імени Обєднання, котре дало поклик до сеї збірки.

Василь Гришко.

НА КОНЦЕРТ! НЮАРЧАНЕ!

Заходом Ккр. Просвітного Товариства „Будучність" в Нюарку

відбудеться

В СУБОТУ, 17. ЛЮТОГО 1923

в Українській Робітничій Гали, 57-59 Beason Street, Newark, N. J.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

в память полеглих борців за визволодження Самостійної України.

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ

Часть І.

1. Вступне слово .... С. Корпан
2. Ви жертвою в бою. .мужеський хор
3. Ой чого ти почорніло, М. Лисенко, барітонове сольо М. Зазуляк, акомп. пяно А. Бемкова.
4. La' Marcillesse, пяно. . .М. Савіцька
5. Каменярі, деклямація .... І. В.
6. Заповіт, Т. Ш., квартет: А. Галущинський, С. Шуран, Н. Кравчук, С. Савіцький.
7. Тече вода, басове сольо, М. Микитишин, пяно акомп, його доня А. Микитишин.
8. За Рідний Край . . . мужеський хор
9. Реферат .... тов. Я. Чиж

Часть II.

1. Вічний революціонер. . . . .муж. хор
2. Пяно сольо .... А. Микитишин
3. Великий бас, басове сольо, М. Микитишин, пяно акомп. його доня А. Микитишин.
4. Реве та стогне, терцет: .... С. Шуран, Н. Кравчук, С. Савіцький
5. Ой поля, Я. Степовий, барітон сольо: М. Зазуляк, акомп. А. Бемкова
6. Балалайки .... Орхестра
7. Мандолінове сольо .... Н. Н.
8. Закувала та сива зазуля. .муж. хор
9. Закінчення .... Н. Н.

Мужеський Хор Тов. „Будучність" виступає в народних строях під дригентурою М. Микитишина. — Фортепяновий супровід Марія Савіцька.

Початок точно о годині 7.30 вечером

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Весь чистий дохід призначений голодуючим на Великій Україні на активну боротьбу в Східній Галичині.

Громадяни Нюарку і околиці! Це перший Концерт сего року устроюваний тов. „Будучність". Приходіть громадно самі і других кличте! Хто почуває себе Українцем не вважаючи на партійне або релігійне переконання, повинен на такий Концерт прийти, удушевитись гарною музикою і співами, а тимсамим помочи голодуючим на Великій Україні і активній боротьбі в Східній Галичині. Приходіть громадно, приходіть всі!

40-41 КОМІТЕТ.

НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ В 1922 Р.

Дирекція Національного Музея у Львові просить нас о поміщення такого комунікату:

Загального приросту в предметах старовини, мистецтва і книжок було 1110 чисел, до 21.925 ч. включно. З того найзамітнійші предмети приросту належать до бібліотеки, а саме 865 творів з области мистецтва, українського письменства і історично-наукового богословія з дару о. Володимира Садовського, пароха Преображенської церкви у Львові, чим перебрано враз із попереднім впливом 1921 р. три четвертини усеї бібліотеки сего невтомимого збирача. Другим значнійшим впливом була збірка книжок покійного о. В. Давидяка, пароха Успенської церкви у Львові, передана на основі його послідної волі д-ром Е. Давидяком. Останнім дуже важним і дорогоцінним набутком Музея була збірка українських килимів кінця 17. і з 18. віку, архітекта-інжінера В. Пещанського. Враз із килимами галицькими збірка ся стає в Музеєви одним із найцінніших і найбогатших по змістови відділів Музея. В области набутків для поширення наукової діяльности робітні Музея треба згадати цілий ряд новійших видань заграничних по історії мистецтва і друкарства. До збільшення приросту причинились дарами поодиноких предметів Громадяни: Квасниця І., Константинович, Ставничий Т., проф. Лушпінський Н., Мурський, Кузьмич бронзівник, Марія Дашкевич з Тустанович, інж. Я. Вінцковський. Гайдукевич А., Кревецький І., Федюк М., Холодний П., Сіцінський В., Котович В., Греськів М., Садовський Н. проф.. Троян С. і оо. Качмарський Е., Несторович Л., Галандюк А., Сухий, епископ Боцян і Пастернак І. Свої видання посилали до Музею товариства: „Просвіта" у Львові і Ужгороді, редакції „Діла", „Вперeду" (Львів, Ужгород) і „Землі і Волі".

Збірки музейні оглядали 1406 гостей; з того Українців 1314, а инших народностий 92 (з Варшави 8, Поморя 12, з Індій і Америки по 1, з Бельгії і Праги по 3). Се перший рік появи в Музеєви значнійшого числа (84) Поляків.*) Серед гостей Українців найбільше припадає на учнів: із школи Шашкевича 114, гімназісток 68, гімназії з Луки 61, Академічної гімназії 49 і реальної школи 23. Система лекційних пояснень поодиноких частий збірок зєднала Музеєви у відділі рукописів 289 гостий слухачів, у відділі іконописи і мистецтва 53 (богослови) і у відділі українського килимарського мистецтва 35 робітників); з духовенства відвідало Музей за цілий рік 14 осіб. — В науковій робітні протягом року працювало 102 осіб (4 Поляки) над 348 рукописями, актами і стародруками.

Чимало праці і часу присвятила Управа Музею на видання двох випусків „Прикраси Галицької України XVI. віку", в обемі 35 світлодруків і 101 таблиць вел. 4-ки. Найблизшим третім випуском має бути закінчений материял XVI. віку і пояснений відповідною українсько-латинською розвідкою. — Трийцятиліття священства Митрополита А. Шептицького, основника Національного Музея, вшанувала Управа Музея осібним друком п. з. „свѣтъ свѣтяй и горяй" (4 ст. 4-ки).

Загальний оборот грошевий Управи Музея дійшов до 10,222,009 мп.. на що склалися: з вінованя Основником 4.486.000 мп., з підмог 1,496.160 мп. (подрібний виказ у виданнях музейних), з продажі видань музейних 910.687 мп., із вступів 204.122 мп., позичених 995.000 мп., дрібних доходів 697.428 мп. З того видано на видавництво 2.500,000 мп., на закупна 3.500.000 мп., консервацію ікон 260,000 мп., урядження 82,000 мп., канцелярію і порто 100,000 мп., світло 68,000 мп., опал 84,000 мп., на служачого 165,000 мп., на персонал урядничий (3 особи) 895.000 мп., на нічного сторожа 687,000 мп., на консервацію будинку і музейного складу 278,000 мп., та решту на дрібні видатки адміністраційні.

Справ канцелярійних поладнано 475, причому найбільше уваги довелося присвятити на придбання гроша від ріжних Установ громадських і поодиноких Громадян на заспокоєння музейних потреб.

На сьому місці Управа Музея мусить висловити велику подяку усім діяльним прихильникам розвитку Національного Музею, як великої Святині творчої наукової праці. Із великим і щирим розумінням ваги Національного Музея в дійсному розвитку української національної культури у звязку із загально-людським культурним життям, Управа Музея стрінулася — особливо з боку американських земляків, що загально передали через о. Л. Чапельського і Український Національний Союз в Н. Джерзи 1,000,000 м. п. на самому початку року, Христіянської Громади міста Борислава під проводом п. комісаря Володислава Матковського з вкладом 150,000 м. п. до вересня, Дирекції Народньої Гостинниці з квотою 150,000 м. п., д-рів М. Панчишина і А. Говиковича, о. Л. Чапельського з Когус і директора Федака по 100,000 м. п.

Отсим нехай буде висловлена глибока подяка усім прихильникам Музея, що більшими і меншими квотами причинилися до виповнення програмових завдань Музея.

Належить одначе зазначити, що без діяльної помочи о. Пралата Т. Войнаровського і д-ра Я. Ґвоздецького — членів Кураторії Нац. Музея, та професора К. Студинського, голови Комітету допомоги Голодній Україні, які завсе вміли зарадити пекучій потребі гроша на додержання установлених речинців сплат рат, закупно збірки килимів не могло би статися, бо шляхом допомоги одержано на сю ціль всього 650.000 м. п., рівно одну пяту частину ціни купна, хоч аобіцяли многі чимало!

Великий прелімінар видатків на закупна збірки стародруків, рукописів та ікон, і на завершення начатих видань — матеріялів по історії українського мистецтва, давнього письменства і друкарства — у висоті 20,000,000 м. п. потрібних у 1923 р., надіється Управа Національного Музея зібрати за помочию прихильників сеї праці його для добра і слави Українського Народу.

Дня 31. грудня 1922 р.

І. Свєнціцький.

*) В часі окупації 1914—15 рр. бувало в Музеєви стільки Москалів що місяця.

LUCKY STRIKE CIGARETTE

НАЙЛУЧШІ ЦИҐАРЕТКИ

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ.

Заходом Укр. Січової Організації, сотні ім. Івана Ґонти в Нюарку

оголошено

ВІЧЕ

НА ДЕНЬ 25. ЛЮТОГО 1923

в Українськім Народнім Домі, 57-59 Beacon Street, Newark, N. J.

в справі допомоги українським жовнірам на Чехословаччині та в інших місцях. На вічу промовляти будуть місцеві і позамісцеві бесідники.

Початок о годині 2.30 пополудни.

Приходім громадно та підтримаймо українських героїв і гуртуймось в Січові ряди. 41.44,46

PERTH AMBOY, N. J.

Тов. Спів. „Український Хор"

відограє красну драму в 5. діях п. з

ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА

В НЕДІЛЮ, 18. ЛЮТОГО 1923

в Укр. гали під ч. 752 State Street.

Початок о годині 7-мій вечер

ВСТУП ПО 50, 35 і 25 ЦЕНТІВ.

ДЛЯ ДІТИЙ ВІД 12 ЛІТ ПО 25 ЦНТ.

Сердечно всіх місцевих і з околиці запрашає — КОМІТЕТ. 39-41

БРІДЖПОРТ, МІСТО ЩАСЛИВИХ ЖИТЕЛІВ

СЕ ЦЕНТР ЕЛЕКТРИЧНОЇ КОМПАНІЇ BRYANT-А

Від нашого кореспондента.

Bridgeport, 14. лютого.

Бріджпорт, Конн., се найбільший фабричний центр, знаний з часів воєнних з виробу амуниції і оружя.

Не слушно одначе прозивають Бріджпорт твором і наростком з часів остатної війни, позаяк місто отсе знане з великанського виробу оружа еще зперед воєнних часів 1861-1865 рр. і ніяким робом не заслугує на погорду.

Побіч сего є тут еще ось такі фабрики: славна на цілий світ фабрика машин до шиття Singer-а, фабрика грамофонів Columbia, фабрика льокомобілів, фабрика Bryant-а для приладів електричного світла, і фабрика корсетів Warner-а. Та ріжнородність фабрик має між иншим і те велике значінне, що не позваляє в часах промислової застою опинитись жителям міста в цілковитому безробіттю.

Бріджпорт завдяки свому положенню, є так би сказати головою і плечима промислового світа і найдогіднішим містом для робітників і тамошних жителів. Згадане місто тому що ульоковане на побережу Long Island шістьдесять миль від Ню Йорку, дотикає морської затоки вісімнайцять миль широку а сто миль довгу, що впливає так зимою як і літом на унормованне клімату і дає нагоду жителям не великим коштом, бо лише за 5 центів, покористовуватись свіжим морським воздухом і вживати всякого рода морського спорту.

Треба також знати, що Бріджпорт є місто чисте, без диму, без гуку тяжких фабричних машин, позаяк фабрики тутешні здебільша займаються виробом річей невеликого і малої обему ваги.

Приміром звісна електрична фабрика Bryant-а, се будівля з цегли, гарної конструкції, взорово заряджена, з добрими робітничими условинами, виробляє держаки для електричних лямпок 2½ цаля довгі а 1½ цаля в діяметрі. Виробляється їх з мішанини бронзу, порцеляни і т. д. В тій фабриці виробляють безмала всі складники потрібні для згаданих металевих держаків. Всю працю виконують майже самі дівчата і жінки в обширній, добре освітленій, огрітій і достаточно провітреній галі. Санітарність і условини праці знамениті — є тут відділ першої лікарської помочи під зарядом іспитованої доглядачки хорих — є також галя для відпочинку. Потрібні складники для електричного держака виробляється на машинах, а всі машини так забезпечені, що нещасні случаї майже неможливі.

Отся фабрика і безмала цілий промисл Бріджпорт видає роботу без шкідливого диму та випарів, що впливалиб шкідливо на здоровлє і життє тамошніх жителів.

Треба знати, що фабрика Bryant-а є найбільшою фабрикою в світі, яка виробляє також електричні дрожи безперестанно більш трийцять літ. Робітники згаданої фабрики стало заняті від двайцять пять до трийцять літ, а компанія ставляє у фабричний заряд робітників, що постепенно переходили на що раз більш відвічальні становиска.

Робітників приймається віком від 16 до 60 літ, а для початкуючих не потрібно богато часу щоб вправитись в роботі, позаяк праця виконується автоматичними машинами.

Фабрика отся поміщена дванайцять мінут ходу від осередка міста, побіч головної трамваєвої лінії й при публичних автомобілях. Инші фабрики також не далеко віддалені від трамваєвих ліній. Вони є так ульоковані, що робітникам не потрібно тратити богато часу на дорогу до праці і з праці.

Бріджпорт має богато менчих і більших фабрик, які дають добрі заробітки; з людьми поводяться тут чемно, условини праці не злі, а в додатку місцевість здоровіща, чим в иншихфабричних містах, бо робітники мають нагоду у вільний час покористуватись природою.

В Бріджпорт умістились майже всі цивілізовані раси і нації світа. Тут живуть Угорщани, Італійці, Словаки, Ірляндці, Англійці, Греки і т. и. і всі згадані нації беруть участь в господарці міста. Називска їх видніють на торговельних підприємствах, банках, вони є власниками домів і урядниками та робітниками містовими.

Тут є богато місць до розривок — шість театрів, дванайцять мувінгпікчерів, купелева місцевість звана Pleasure Beach. Вкінци в життю товариському даються концерти, відчити, танці, атлетичні вправи і другі спорти. Всякий найде для себе духову розривку. Коротко говорячи — тут не можливо бути знеохоченим.

Так, Бріджпорт є не зле місце до ЖИТТЯ.

СПРАВА СПРОВАДЖЕННЯ РОДИН З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

Даємо безплатну пораду як спровадити Вашу родину до Америки. Як не спровадимо, вернемо гроші до 2 місяців.
Продаємо шифкарти на всі корабельні лінії.
Вертаючим до краю даємо осібні каюти.
Висилаємо доляри до краю під ґарантією.
За совісну обслугу ручимо.

Управителі Українського Еміґраційного Бюра:

К. Баґрій і В. Гапанович.

За інформаціями пишіть на адресу:

UKRAINIAN IMMIGRATION BUREAU,

245 Court Street, - - - Newark, N. J.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ПЛАСТУН.

Оповідання з життя запорожських збігців.

(Свобідно за Купером).

(11)

— Ми вже дома, — сказав Горбей. — Голима дає знати, що воздух чистий. Будемо висідати. Зараз прийде човен. З під віток, котрими були заслонені береги, справді висунулися два човна, котрими всі, що були на корабли, перевезлися на остров. На корабель прийшла сторожа з трох козаків, яких Горбей прислав з острова. Голима зараз щез в кущах щоби обійти цілий остров і допевнитися, чи нема якої небезпеки. Потому сів на душегубку і обїхав усі острівці, окружаючі остров бекети. За той час Ганна пішла на обзорини разом з Бобренком. Оглянули курінь, оглянули башту. Вилізли аж на її дах. Всі острови навкруги були порослі високим лісом, отже бачили тільки зелене море листя. Лише з одної сторони зелень була прорізана розтокою, котра яку версту від берега острова вливалася в поперечну розтоку. Саме в тій хвили той поперечною промайнула душегубка з Голимою.

— Невтомимий Голима! — замітив Бобренко. — Ми тут відпочиваємо, а він далі трудиться... Для нас і за нас. Золотий чоловік.

— Справді золотий. Він все те робить зпривани до мого батька.

Ідучи краєм даху, пішли на той бік, звідки видко було цілу поляну їх острова. Ганна вихилилася поза деревляне обваловання даху. Хоч не було ніякої небезпеки, він вхопив її обіруч за стан і відтягнув.

— Не вихиляйтеся, бо впадете.

Він вперве осмілився доторкнутися її.

— Мені справді закрутилася голова, — сказала, щоби взагалі щось сказати, паленіючи. — Башта така висока.

Відвернулася від него, будьто би призираючися, як козаки під лісом варять кашу. Чула, що кров ударила їй в голову і не хотіла, щоби побачив, як спаленіла.

— Іде ваш приятель, — сказав Бобренко, щоби перебити сю немилу мовчанку. — Може він також на башту?

— Де? Який приятель.

— Писар Мулик.

— Тьфу! Хто сказав вам, що то мій приятель? Такий плазун? З такими фальшивими очима?!

Сердита відвернулася від Бобренка.

— Вибачте, але я тим ще не сказав, що ви його приятелька. Гадаю, що його поведенне супроти вас ще в Катирлезі дало мені право сказати бодай се, що він ваш приятель.

— Грав комедію приятеля поти, поки не почув моє слово. З моєї відповіди доміркувався, що його писарський чин не зведе мене.

— Може він не думав зводити? Може він щиро?

— А хоч би й так! Я й не розбирала, щирий він чи ні... Я чула, що ви не лишаєтесь з нами. Се правда?

— Я не з бекети. Я принагідний отаман корабля. Хотів би лишитися, але служба не позволяє. Нині вертаю до Очакова.

Лице Ганни захмарилося.

— Чи ми будемо тут безпечні без корабля? А як би прийшлося втікати?

Бачучи захмарене лице дівчини по його відповіди, Бобренко так утішився, що ледви переміг себе і не поцілував її. Послідне її питанне спантеличило його. Не знав, чого вона захмарилася. Чи тому, що він відїздить, чи тому, що на случай якої небезпеки, тяжко буде втікати.

— Бекета сидить тут вже цілий рік, і ніхто чужий не загостив до неї. Чому саме тепер малаби прийти яка небезпека?! Впрочім, маючи такого пластуна, як Голима, ви вспілиби втечи човнами, ще заки небезпека підсунеся під сей остров. Вам нічого боятеся, ви в певних руках.

— Неоцінений Голима!

— Неоцінений. Хто під його опікою, той може безжурно спати.

З кущів виринув Голима і пішов до хати отамана. По хвили вийшли оба. Побачивши доньку на башті, батько гукнув до неї, щоби зійшла і прийшла до него. На її лици промайнуло невдоволенне. Також не можу сказати, щоби Бобренко втішився. Коли сходили на долину по драбині, Бобренко, щоби не впала, ішов боком і піддержував її. Хоч обоє знали, що саме через таку поміч їй було о много невигіднійше йти, ніж без помочи, ні він не пускав її, ні вона не перечилася з ним. З послідних щеблів асадив дівчину і поніс аж на поріг, бо казав, що через керницю в башті необережні водоноси зробили під самою драбиною калабаню.

— Ви мене кликали, тату?

— Я поїду з Голимою на сусідний остров, де стоїть решта бекети. Може схочеш подивитися?

— Ганна не зараз відповіла.

— Підете оба в глубину острова? — спитав Бобренко.

— Очивидно.

— А хто лишиться з човном?

— Возьмемо якого козака.

— Я тут не маю що робити. Буду гребти.

— То ходім!

— Очивидно, що я з вами, — сказала Ганна. — Коли я вже тут, то всьо хочу бачити.

На острові Скарбовім була тілько мала хата на пять козаків. В хаті були три. Один стояв на сторожи там, де наші причалили, другий по противнім боці острова, де також мож було вийти на беріг. Впрочім береги були такі багнисті, що їх не треба було пильнувати.

— Тепер я піду в багно подивитися, чи хто не крутився коло скарбу, — промовив отаман. — Ви обоє заждіть на мене, ось там під сим буком. Коло него колода, можете посидіти.

Отаман пішов в один бік, вони в другий, під вказане ним дерево. Сіли на зваленний пень і мовчали. Ганна, котрої лице сияло вдоволеннєм, гляділа перед себе. Голима дивив ся, то на Ганну, то на свої чоботи і мовчав. Ганні зробилося ніяково, коли глянула в лице Голими. Воно було, неначе сильно стурбоване. Вона не знала, що батько взяв її на Скарбовий нарошно на се, щоби Голима мав нагоду з нею „остаточно розмовитися".

— Може тут що не так, як повинно бути? — Ганна перебила мовчанку.

— Чому так питаєте?

— Бо ви чогось так задумалися і неначе сум на вашім лици.

— Мене стурбувало прикре відкриттє.

— Може є яка небезпека?

— Для вас ні. Вона висить над моєю головою.

(Дальше буде).

CUNARD

НА УКРАЇНУ ЗА 12 ДНІВ

Найшвидша водна дорога.

Виїзд під особистою орудою з безпосередними пересідками в Савтгемптоні, Данцігу, Пилаві, Мемелю і Лібаві на одним з найбільших і найшвидших пароходів, які відходять з Ню Йорку кождого вівтірка.

Каюти для всіх третьоклясних пасажирів.

МАВРИТАНІЯ, АКВІТАНІЯ, БЕРЕНҐАРІЯ

Пересилка грошей до Совітської Росії і на Україну під повною ґарантією.

Також платні наперед тікети з Совітської Росії.

Жадайте книжочки.

За шифкартами й інформаціями звертайтеся до наших агентів.

CUNARD LINE

25 Broadway

New York

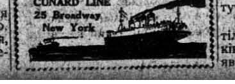

Пашпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтанше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна.

T. J. HRYCEY CO.,

329 S. 4th St.,

PHILADELPHIA, PA.

В АМЕРИЦІ

Ремесло, фах і мову можна учитися почтою. 45 мінут денного школеняся дасть Вам спромогу вивчитися англійської бесіди протягом 3 місяців. Не знаючи її Ви не осягнете нічого в Америці, а знаючи її, Ви будете чутися в дома. Ми гарантуємо, що по упливі 3 місяців від дня вписанняся в нашу школу, Ви будете говорити, читати і писати по англійські. Пробну задачу і подробиці висилаємо за 10 центів, грішми або марками. Можна і канадійськими. Адресуйте:

First American Preparatory School, 525 W. 47th St., Dept. 46 New York

НОВІСТЬ! НІГДЕ ЩЕ НЕ ВИСТАВЛЮВАНА. НОВІСТЬ!

Потрясаюча драма з галицького пекла!

ЗАХОДОМ „ЛІҐИ АМЕР. ГОРОЖАН УКР. РОДУ" В НЮ ЙОРКУ

відограє Кружок Аматорів в Ню Йорку

в УКР. НАРОДНІМ ДОМІ, 217-19 Іст 6-та ул. НЮ ЙОРК.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18-ГО ЛЮТОГО 1923

НОВУ ДРАМУ

ПОВСТАНЦІ

драма в 5-ох діях (події з 1921—22) В. Ц-ка.

Українці! Купуйте чим скорше тікети, бо не стане їх. Чистий дохід призначений на визволенне Рідного Краю.

Початок точно о годині 7-ій вечер.

По представленню буде забавами з танцями. Музика Укр. Орхестри.

41 КОМІТЕТ.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ

Долярами або по курсі до всіх частий світа, скоро і дешево, почтою або телеграфічно.

ПРОДАЖА ШИФКАРТ

До і з краю на всі лінії по цінах компанічних. Виробляємо паспорти і афідевіти.

СПРАВИ КРАЄВІ

Нотаріяльні полагоджуємо скоро і успішно.

Згаджуємо всякі правні документи

ЧОТИРИ ПРОЦЕНТ

Платимо від ощадностий. Провадимо чекові конта. Маємо касові скрипки до винайму.

Голосіться особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ЗНАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХИРОПРАКТОР
ДР. АНДРЕЙ БОРАК

дічить рівні недужні недужи так
МУЖИН ЯК ЖЕНЩИН
не уживаючи медицини.

Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street
Понеділок, середа, пятниця від 10 рано до 8 веч. В неділі від 10. до 1
Passaic, N. J. офіс: 52—2nd Street
Кожего дня від 12. до 8. вечер, а виняткою четверга і неділі.
Bayonne, N. J. офіс: Bergboff Bldg. 22nd St. & Broadway
Вівторок і четвер від 2 до 8. вечер
Субота від 2. до 7. вечер.

FRENCH Line New York Plymouth Havre-Paris

ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ

Roussillon ..... Feb. 22
PARIS ..... March 7
Chicago ..... March 8
FRANCE ..... March 14

По всі дальші відомости голосіться до місцевого агента Французької Лінії або офісу компанії

19 STATE STREET,
NEW YORK CITY

SINGER-А МАШИНИ ДО ШИТТЯ

можете дістати від $6 і висше при 50 центових тижневих сплатах. Міняємо машини і принимаємо всякі направки. Маємо також уживані машини. Отворено вечером.

M. LEVITZKY, 1234—1st Avenue, New York City, між 66. а 67. ул.
Телефон Rhinelander 9760

UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE

Найкоротша дорога до всіх частий
УКРАЇНИ

Кораблі відходять тижнево з Нью-Йорку, North River, при 46-ій ул. В полудне.

Кабіни з 2, 4 і 6 ліжками на всіх кораблях. Великі їдальні, відпочивальні і променади спацерові, включно для пасажирів 3-ої класи. Кораблі „Mount Clay", „Hansa", „Bayern", „Mount Cassel" і „The-ringia" мають також спеціяльні кабіни.

Нові тривирубові кораблі „Resolute", „Reliance" і „Albert Ballin" переводять 1, 2 і 3-тої класи пасажирів.

UNITED AMERICAN LINES
39 Broadway, New York
або уповажнені агенти.

ВСЕСВІТНИЙ, ВСЕЛЮДСЬКИЙ ПОСТУП, А НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ.

В розвитку людства і народів проявляються, і проявляються протягом часу всякі кличі. Виринали вони і виринають також посеред українського народу і нераз неначе сі багонні вогни зводить суспільність на маніяці і трясовини. Тимто всякими таким кличам треба добре прислухуватися, зріло їх оцінювати і не давати заманюватися високопарним окликам, не розібравши їх як слід.

Коли український нарід після нікового звенеаду і гайбокої ночи пробудився до нового життя і став почувати себе окремішним, самостійним народом, почали визначайші народолюбці пильнувати, щоби сі почування, ся народна, національна свідомість поширювалася і поглиблювала в народних верствах. Сі змагання наших народолюбців находили дійсне оправдання в тім, що український нарід, окружений могутними, свідомими або загребущими сусідами затрачував чимало своєї народної сили і свого стану посідання в користь Москалів, Поляків, Волохів, Мадярів, Німців і т. п. задля недостачі національної свідомости, тугости, вдатности і жилавости. Отсі шкідні прояви спонукували наших народних провідників найпаче на придніпрянській і наддністрянській Україні з цілою рішучостю дбати про розбудженнє і поглибленнє національної свідомости серед української суспільности. Як старинний Архімед глядів у своїх змаганнях певної-точки опору, так і наші народовці та їх провідники були тої думки, що нарід повинен мати опорну точку опору, несхитну підвалину, а сею точкою, по думці наших народолюбців, є родина, семя і нарід. Без здорової, свідомої родини нема здорового народу, без народу ми є нігде нічим. В ненародности нема ані мистецтва, ані правди, ані життя, ані нічого". Так писав геніяльний Тургенев, а Москалі докорали йому за се западництво.

Та ледви трохи пробудилася в українській суспільности на Придніпрянщині та на наддністрянській Україні національна свідомість, якстатим проте змагань українських народовців і учений професор вільнодумець з докорами, що вони плекають націоналізм, замісць дбати про вселюдські ідеї і всесвітний поступ. Пішли такі кличі і на Придніпрянщині і по наддністрянській Україні, що національність се тільки форма, що не призначена примусових думок і почувань, котрі видаються за національні, низких обовязків історично - національних „святощів". Особливож хватився тих кличів молодий, все палка до новостий і високопарних окликів, а хоч провідники народовців заявляли ділами, що вони радо прилучаються до життя й загальнолюдського поступу, тількож його придбання бажають защіпляти на українськім національнім грунті, пятнованю їх ретроградами, всятнтиками. Богато роботи і придбань старих шестидесятників (і тут і на Придніпрянщині) на національно-культурній ниві поневолно і занедбано, молоде покоління розпиналося, особливо на Придніпрянщині в московськім т. зв. поступовім лібералізмі, затрачувало свідомість своєї народної окремішности і національні українські почування і блукало в мрачній фразеольоґії. Обставини в часі великої світової війни зложилися так, що утворилася самостійна Українська Держава, одначе вона не вдержалася задля роздроблення української інтеліґенції, на безліч сторонництв, що ганялася за всякими високопарними окликами, але не мала національної свідомости, котрої лучилаб сі сторонництва неначе кітом і творила непохитну підвалину сеї держави. Недостача національної свідомости, почутя народного обовязку і народного сумління довела і Західноукраїнську державу до упадку. Та мимо того сумного досвіду після затрати державної самостійности, учений історик не вихнуньа реально історичного знання і виступив прилюдно з докорами, що ми націоналісти і шовіністи, що се шкодить українській справі заграничцю та подав яко лік на се, яко спасенне для нашого народу третій інтернаціонал з його високонарними, але мрачними і недійсними мріями й угоними. „Grau teurer Freund ist alle Theorie" — скажемо на се за німецьким генієм — „die Botschaft hoer' ich wohl, doch fehlt mir der Glaube!" (по нашому: „Говори Клиць, той твоє не чиню", висказано але не повірю — прим. Ред.). Як що, не вспіємо розбудити і поглибити національної свідомости, скоро бачабо нашою провідною звіздою в наших самостійницьких змаганнях і лучила широкі верстви суспільности ясною думкою про нашу державність, тоді й нова будівля провалилабся і не удержала. Нехай отже ясна національна свідомість поносена в найнирші верстви стане підвалиною бажаної всіма нашої державної будівлі, а тоді наспіє пора подбати і про вселюдський всесвітний поступ.

Ол. Барвінський.

(„Укр. Гол.")

ШКІЛКА ДЕРЕВ ОВОЧЕВИХ І ОЗДІБНИХ НА ВЕСНУ

Щепи на сади в цвітучих гатунках всякого рода як: яблінки, грушки, сливки, черешні, вишні, бросквині (пінєсі), виноград (грепіс), агрести, повички, рожі, дерева тінисті, дерева придорожні, корчі оздібні до парків, обсадження каємби, і забавів на фронті коло дому, корчики privet California до висадження живого плота і т. п. Висилаю тілько сильнійші окази і добре зкорінені, а за порослинне гарантую. Єсли котре не поросте, то даю безплатно друге. Своїм покупцям даю велике письмене поучение як садити всякі дерева і корчі і як пізнійше з ними обходитися щоби мати з них користь. 29—

Писать на адресу:

DMYTRO SHABAN,
27 Arthur St., Williamsburg, Mass.

NORTH GERMAN LLOYD

Дно-вгорбові кораблі
ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ
в кабінах або 3. клясою
NEW YORK — BREMEN
Кораблі відходять кождої другої середи.
Богато улешшені третої кляси приспособлення для вигоди.
Знамениті кухні, вигідні каюткові кабіни для 2, 4 або 6 осіб.
По дальші інформації удавайтеся до будь котрого місцевого агента або до
NORTH GERMAN LLOYD
14-16 Peari St., New York

СТЕФ. І. СВУСЯК І СИНИ
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

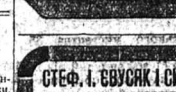

Обслуга весна і вечера. Достарується автомобілі на весїля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1725
48 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

КУПІТЬ ВАШ ДІМ БЛИЗЬКО НЮ ЙОРКУ
ДОГІДНІ СПЛАТИ ГОТІВКОЮ $25.

Місячно $25, всего тільки $2500 включаючи лоту. Дім на 4 кімнати і купальня. Незнедубіте сеї нагоди. Ніколи для кождого робітника мати власний дім. Пишіть або голосіться до офіс: LENOX LAND & IMPROVEMENT CO., 110 W. 34th St., New York. Телефон: Fitzroy 7555. 35-41

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВЯТОГО ОТЦА МИХАЇЛА

ЯК ВИ ХОРІ НА ЯКУСЬ ХРОНІЧНУ АБО ДРУГУ ХОРОБУ І ХОЧЕТЕ МАТИ СКОРУ І ПЕВНУ ПОМІЧ — РАДИМО ЗАРАЗ ЗВЕРНУТИСЬ ДО НАШОЇ МЕДИЧНОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ. ПИШІТЬ І ПРИШЛЯТЬ ГРОШІ МОНЕ-ОРДЕРОМ. А МИ СЕЙЧАС ВИШЛЕМО ВАМ ГАРАНТОВАНІ ЛІКИ, КОТРІ ВАМ ЗАРАЗ ПОМОЖУТЬ.

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвигнене в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплі на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплі до очий від запалення	2.00
Лік на Сонїтер	5.00
Порошок до усуваня волося з лиця і тіла	1.00
Волосоріст до вирощу довгого волоса	2.00
Вусоріст до вирощу довгих вусів	1.00
Пілюлі від ревматизму і простуди	3.00
Масть до натирання від ревматизму	2.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосе (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, корости і ліцнал	2.00
Гермулес, до скріплення сил і апетиту	2.00
Лік від геморойів	2.00
Масть до катру в носі	1.00
Кроплі до болю вуха	1.00
Крім всіх тих ліків, що хут подаємо, маємо всякі другі ліки проти всіх хронічних і задавлених хорів. За всі ліки даємо повну нашу гваранцію. Пишіть на катальог.	
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенцій	3.00
Бальзам до очищення зіпсутої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пітніючі ноги	1.00
Лік проти болю в горі	2.00

Як ви хорі на якусь слабість, пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моней ордери на гроші належить адресувати до:

ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,
DEPT. SW., CARLSTADT, N. J.

Григорій Кунашевський

Представитель всіх корабельних ліній
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АГЕНТ і НОТАР
ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ І З КРАЮ
(Ціна стале Компанічна.)
СТАРАННА ОПІКА І ДЛЯ РОДИН.
Пересилка Гроший до Всіх Частий Світа.
(Точна дешева, і під повною гарантією.)
СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.
Повне довіре серед громадян України до всіх стейтів Зл. Держав.
По більші інформації звертайтеся всегда на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ПРИХОДИ І РОЗХОДИ КОМІТЕТУ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

Приходи за рік 1922:

Зборні на вічах 771.16; а концерти 198.00; Жіночий Комітет зібрав 183.00; а пікніку 109.61; українська православна парохія 108.46; а колядн 90.55; селекциєвий Школи 64.00; сказ: туваи Коцюн 44.00; з продажі книжок 39.50; Василь Кукьма 23.50; Михайло Кастра 21.00; Товариство Франка 17.50; Михайло Марків 15.00; Укр. Президіяльна парохія 9.20; Йосиф Бурбела 10.00; Хоропенко 10.25; професор Кузів 10.00; укр. православна парохія 10.10; Товариство Збаражанців 10.00; Товариство Вознесения 10.00; Товариство Хрестителя 10.00; Товариство Запорожців 10.00; Тов. Хмельницького 10.00; Товариство св. Троїці 10.00; Тов. Україна 10.00; Тов. Франка 10.00; Тов. Франка 10.00; укр. українська католицька парохія 10.00; пані Пустакевич 10.00; Шумейко 9.00; на ведіню зібрано у д. Бриґмайр 6.40; Ємкуг 5.00; Іван Тарновський 5.00; Володимир Варнішин 5.00; Товариство Запорожська Січ 5.00; укр. Пресвітерська парохія 5.00; Тов. Боян 5.00; Тов. Ам. Кружок 5.00; Укр. Американський Кружок 5.00; Тов. св. Трофіи 5.00; Тов. Україна 5.00; Тов. св. Миколая 5.00; Тов. Хмельницького 5.00; Тов. св. Петра і Павла 5.00; Тов. і терпіпіпі